

тя повинна стати виплата субсидій підприємствам, які використовують некваліфіковану робочу силу.

Перелік посилань:

1. Офіційний сайт Державної служби зайнятості. - [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.dcz.gov.ua/control/uk/statdatacatalog/list/category?cat_id=30543
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Статистична служба Європейського союзу. Офіційний сайт. - [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat/>
4. Беззуб І. Зарубіжний досвід регулювання ринку праці та можливості його використання в Україні / І. Беззуб // Громадська думка про правотворення. – 2015. - № 4. - С. 22-28.
5. Данилов А.В. Світовий досвід подолання безробіття як провідний фактор стабілізації ринку праці України / А.В. Данилов, С.О. Кириченко // Актуальні проблеми економіки та управління: збірник наукових праць молодих вчених. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/12396>
6. Урсакий Ю.А. Безробіття: світовий досвід, практика в Україні / Ю. А. Урсакий, О. О. Гончар // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. - 2009. - Вип. 2. - С. 27-33.
7. Бурлай Т. Політика і перспективи згладжування регіональних диспаратів у сфері зайнятості Євросоюзу / Т. Бурлай // Економічна теорія. – 2015. - № 4. - С. 108-117.
8. Полуяктова О.В. Проблеми безробіття в Україні / О.В. Полуяктова // Економіка і суспільство. – 2016. - № 2. – С.31-35.
9. Поточний рівень безробіття в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analytika/potochnyy-riven-bezrobittya-v-ukrayini>
10. Звонар І.П. Активна політика зайнятості в країнах Європейського союзу та можливості її застосування в Україні / І.П. Звонар // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2015. – Вип. 2, ч. 1. – С. 145-150.
11. Калініченко Д.Р. Глобальний ринок праці: сучасні виклики для розвитку людського капіталу / Д.Р. Калініченко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/25-2-2017/15.pdf>
12. Фурсін О.О. Сучасний стан та тенденції розвитку ринку праці в Україні / О.О. Фурсін // Держава та регіони. – 2015. - № 1. – С. 76-80.
13. Рубежанська В.О. Оцінка економічної активності населення в умовах функціонування національного ринку праці / В.О. Рубежанська // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017. – Вип.14, ч.2. – С. 103-107.

Стаття надійшла: 21.10.2017 р.

Рецензент: д.е.н., проф. Горювий Д.А.

Рецензент: д.е.н., проф. Бабенко А.Г. (Університет митної справи і фінансів, м. Дніпро)

УДК 339.944.2

JEL O 380

ПЕРСПЕКТИВИ ЧЛЕНСТВА УКРАЇНИ В НАУКОВІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ EUREKA

Лазоренко Т. В., к.е.н., доцент

Біловол А. О., студент

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Анотація. Предметом статті є участь України в міжнародній організації наукової кооперації EUREKA.

Метою роботи є дослідження участі України в організації EUREKA та на основі результатів визначення перспектив участі України в даній організації для української економіки, науково-освітніх закладів та підприємств.

В статті були використані методи наукового порівняння, статистичного аналізу, синтезу та дедукції.

У результаті проведеного дослідження було виявлено, що участь України в організації EUREKA є дуже обмеженою та пасивною. Вона приймає участь у дуже малій кількості проектів у низькотехнологічних галузях, якими не зацікавлені високорозвинені країни Західної Європи. Такий вид участі є вкрай непродуктивним і значно зменшує переваги для нашої держави від членства в даній науковій організації.

Результати дослідження можуть бути використані нашим урядом при плануванні державної політики в науковій, освітній та економічній сферах, зокрема, для розширення участі України в міжнародному науково-технічному співробітництві та укріпленні економічних зв'язків із країнами Західної Європи.

Уряд може отримати багато переваг для української економіки від розширення участі України в EUREKA. При його належних діях українські вищі навчальні заклади зможуть значно підвищити власний освітній рівень та випускати спеціалістів набагато вищого рівня кваліфікації за рахунок тісної співпраці з західними університетами, а українські підприємства зможуть отримати доступ до нових технологій. Також це позитивно відобразиться на процесі євроінтеграції країни.

Ключові слова: науковий розвиток, науково-технічне співробітництво, євроінтеграція, наукові дослідження, Європейський Союз.

PERSPECTIVES OF UKRAINE MEMBERSHIP IN THE EUREKA SCIENTIFIC ORGANIZATION

Taisiya Lazorenko, PhD in Economics, Associate Professor

Artem Bilovol, Student

National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"

Abstract. *The subject of the article is the participation of Ukraine in the international organization of scientific cooperation EUREKA.*

The purpose of the work is to study the participation of Ukraine in the organization EUREKA and on the basis of the results of determining the prospects of Ukraine's participation in this organization for the Ukrainian economy, scientific and educational institutions and enterprises.

The article used methods of scientific comparison, statistical analysis, synthesis and deduction.

As a result of the study, it was found that Ukraine's participation in the EUREKA organization is very limited and passive. She participates in a very small number of projects in low-tech industries that are not interested in the highly developed countries of Western Europe. This kind of participation is extremely unproductive and greatly reduces the advantages for our state from membership in this scientific organization.

The results of the research can be used by our government in planning state policy in the scientific, educational and economic spheres, in particular, to increase Ukraine's participation in international scientific and technical cooperation and strengthen economic ties with Western European countries.

The government can gain many benefits for the Ukrainian economy from expanding Ukraine's participation in EUREKA. With its proper actions, Ukrainian universities will be able to significantly increase their own educational level and graduate highly skilled specialists through close cooperation with Western universities, and Ukrainian enterprises will be able to access new technologies. It will also have a positive effect on the process of European integration of the country.

Key words: *scientific development, scientific and technical cooperation, European integration, scientific research, European Union.*

Постановка проблеми. Останні чотири роки Україна перебуває в умовах глибокої кризи у більшості сфер діяльності суспільства: військовий конфлікт на сході України, глибока економічна криза, розчарування громадян у політиці уряду та загострене політичне протистояння. В таких умовах наша держава змушена використовувати кожну можливість для покращення ситуації, зокрема, особливу увагу приділити науковому розвитку держави і збільшенню її участі в різних наукових організаціях.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню діяльності організації EUREKA в Україні науковцями фактично не приділялася. При цьому тема міжнародного науково-технічного співробітництва нині є дуже популярною в українському науковому співтоваристві, її досліджували такі вчені як Пашков Р.А., Прудкий В. В., Войтко С. В. та Нараєвський С. Ю.

Невирішеною проблемою у даному випадку є відсутність аналізу переваг від участі України в міжнародному науковому агентстві EUREKA, його користі для українських університетів та компаній.

Цілями статті є:

- розгляд діяльності України в науковій організації EUREKA з моменту вступу;
- визначення користі для українських університетів та підприємств від участі в організації;
- визначення необхідних дій уряду для максималізації користі для української економіки від участі в EUREKA.

Основний матеріал дослідження. Нині Україна бере участь у дуже великій кількості наукових організацій: Всесвітня ядерна асоціація, Європейське космічне агентство, ЄВРАМЕТ, Horizon 2020 тощо. Кожна наукова організація може дати Україні хороший поштовх у науковому розвитку, що позитивно відобразиться і у всіх інших сферах суспільства, тому наша держава повинна приділяти особливу увагу цим організаціям [1].

При цьому серед них є одна організація, що зможе значно допомогти українським підприємствам та університетам підвищити власний науково-технічний рівень – загальноєвропейська міжурядова організація з фінансування та координації досліджень та розробок EUREKA. Дана організація вирізняється тим, що її учасниками є не просто держави, а університети, науково-дослідницькі інститути, приватні наукові організації та велика кількість підприємств держав-учасників. Дане агентство, координуючи використання фінансових та людських ресурсів членів організації, проводить широкомасштабні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, результати яких потім використовують у своїй діяльності всі учасники дослідження. Така система дає змогу ефективно акумулювати ресурси усіх зацікавлених організацій в межах одного проекту, що робить дослідження значно швидшими, точнішими та більш розгорнутими, ніж окреме дослідження однієї організації [2].

Організація EUREKA була створена у 1985 р. вісімнадцятьма країнами Західної Європи з метою зменшення науково-технічного відставання від Сполучених Штатів Америки та Японії, з чим організація успішно справляється вже більше тридцяти років. Нині членами EUREKA є понад 40 держав світу, серед яких Європейський Союз у повному складі, та 4 неєвропейські країни (Канада, Південна Африка, Південна Корея та Чилі) як асоційовані члени. Найбільш активними учасниками організації є Німеччина, Франція, Велика Британія, Іспанія, Австрія, Швейцарія, Нідерланди та Італія — країни, що є передовими у світових наукових дослідженнях та можуть поділитися з Україною власним досвідом.

З огляду на наведені вище переваги активної участі в організації залишається незрозумілою пасивність української влади щодо цієї теми. Україна стала членом агентства у 2006 р. – значно пізніше своїх сусідів (Російська Федерація приєдналася до організації ще у 1993 році), причому наша країна бере участь у своїй більшості в проектах у галузях транспорту, металургії та енергетики, які важко віднести до наукомістких галузей і навряд чи зможуть суттєво змінити ситуацію з економікою нашої країни в кращу сторону [3].

Ще одним фактором, що значно зменшує користь від участі в організації, є те, що Україна бере участь у дуже малій кількості проектів — 34, тоді як Німеччина – у 1435, Франція – у 1160, Іспанія – у 1112, Велика Британія – у 795 (рис. 1).

Навіть Російська Федерація, що зараз під санкціями Євросоюзу, бере участь в 104 проектах агентства. Більша частина наукових проектів України реалізується у співпраці з Польщею, Литвою та Чехією, в той час як кількість спільних проектів між нашою державою та західноєвропейськими країнами практично дорівнює нулю. Відповідно і дослідження проводяться часто не на доста-

тньо високому рівні і не задовольняють учасників і так невеликої кількості проєктів, у яких приймає участь Україна [4].

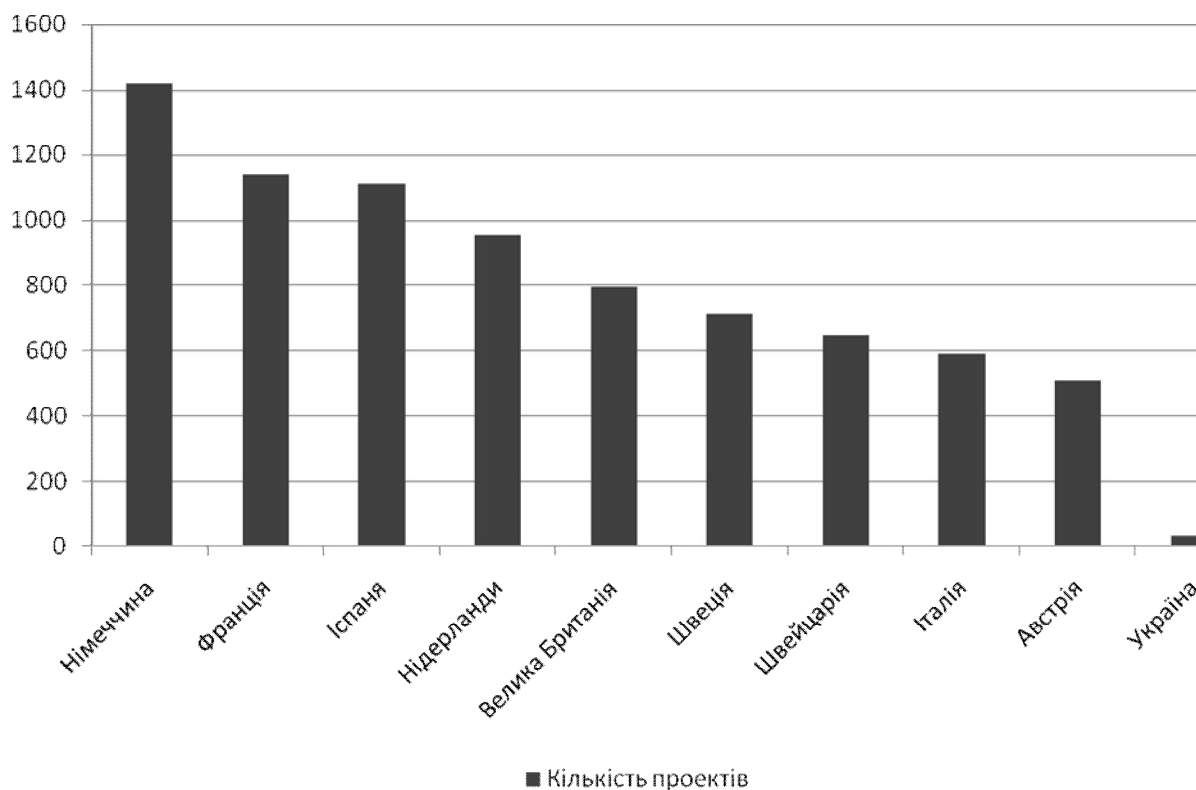

Рисунок 1 – Десять найактивніших учасників EUREKA та Україна

Враховуючи таку ситуацію, українському уряду потрібно було б негайно почати змінювати свою політику в даній сфері. Зокрема, в першу чергу необхідні такі дії:

- початок кампанії по популяризації серед університетів, науково-дослідних інститутів та підприємств переваг від участі в EUREKA, висвітлюючи всі позитивні сторони. При цьому особливо слід наголосити на можливості отримати суттєвий поштовх до підвищення технологічного рівня організації за рахунок співробітництва з технологічно розвиненими партнерами, а також на користі від посилення зв'язків з іноземними партнерами, що може вивести організацію на набагато вищий рівень розвитку;

- розгортання наукового співробітництва із західноєвропейськими країнами у всіх можливих сферах, враховуючи переваги від партнерства з країнами із високим науковим та економічним розвитком даних країн. Насамперед це стосується Німеччини, Франції та Іспанії як основних рушіїв агентства EUREKA та лояльних до нових учасників держав;

- допомога організаціям, що займаються дослідженнями у наукомістких галузях. Насамперед це стосується різноманітних програм з грантами та зменшення податків на наукові розробки [5];

- зменшення податкового тягаря на високотехнологічну продукцію національного виробництва [6];

- зміна законодавства з метою спрощення на всіх рівнях науково-дослідницьких та дослідницько-конструкторських робіт, в особливості при участі в них іноземних інвесторів та наукових організацій [7];

– усунення бар'єрів для імпортерів капіталу, що мають на меті проведення наукових досліджень, дослідницько-конструкторських робіт та запуск виробництва у наукомістких сферах [8];

– підвищення ефективного мита як основного стимулу виробників проводити наукові дослідження і виробляти товари вищого технологічного рівня [9].

Проведення даної політики дозволить суттєво підвищити рівень співробітництва між українськими та західними університетами, що значно підвищить рівень української освіти, та підприємствами, що підвищить технологічний рівень українського виробництва. Менеджери національних компаній після проведення усіх належних дій з боку українського уряду позитивно оцінять переваги від науково-технічного співробітництва із західними компаніями та почнуть виробляти технологічно прогресивнішу та якіснішу продукцію, що потягне за собою потребу у висококваліфікованих робітниках (позитивні зміни в системі освіти) та потребу у кредитах та інвестиціях (позитивні зміни у фінансовій сфері) [10].

Ще одним важливим фактором участі України в EUREKA є зовнішньополітичний напрямок нашої держави. Як відомо, українська влада проголосила курс на євроінтеграцію, і однією з важливих умов полегшення даного курсу є укріплення зв'язків між Україною та ЄС у всіх сферах діяльності. Агентство EUREKA є хорошим варіантом для розширення міжнародного науково-технічного співробітництва між нашою країною та членами Європейського Союзу, тому йому має бути приділена увага і в політичній сфері.

Висновок. Таким чином, Україна має дуже хорошу можливість укріпити власне становище в економічній та науково-технічній сферах та прискорити власну євроінтеграцію за рахунок збільшення участі в європейському агентстві EUREKA. Тому українській владі бажано було б вже сьогодні переглянути свою позицію щодо цієї організації та підтримувати її діяльність на території нашої держави.

Українські університети мають можливість значно збільшити науково-технічну базу та надавати кращу освіту, якщо почнуть співпрацювати з іноземними університетами у рамках організації; а підприємства зможуть пришвидшити модернізацію виробництва завдяки спільним із західноєвропейськими компаніями проектам.

Враховуючи результати проведеного дослідження, бажано було б розглянути наступні два напрямки роботи:

- аналіз діяльності України в інших наукових організаціях, зокрема, в Horizon 2020 — основному майданчику для запуску інноваційних проектів;
- дослідження окремих проектів українських організацій в агентстві EUREKA.

Перелік посилань:

1. Офіційний сайт організації EUREKA [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.eurekanetwork.org>

2. Міжнародна програма EUREKA [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/innovacijna-diyalnist-ta-transfer-texnologij/mizhnarodna-programa-eureka/>

3. Lithuanian–Ukrainian [Електронний ресурс] / Lietuvos mokslo taryba – Режим доступу: <http://www.lmt.lt/en/competitive-research-funding/intergovernmental-cooperation-programmes/lithuanianukrainian/818>

4. Участь України у міжнародних організаціях [Електронний ресурс] / Міністерство закордонних справ України – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/international-organizations>

5. Загальна інформація стосовно «EUREKA» [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/innovacijna-diyalnist-ta-transfer-texnologij/mizhnarodna-programa-eureka/zagalna-informacziya-stosovno-%C2%ABeureka%C2%BB.html>

6. Сутність і форми міжнародного руху капіталу [Електронний ресурс] / Буковинська бібліотека – Режим доступу: <http://buklib.net/books/25857/>

7. EU Research cooperation with Ukraine [Електронний ресурс] / European Comission – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/research/iscp/index.cfm?pg=ukraine>

8. Ukraine - Poland: scientific cooperation continues [Електронний ресурс] / The National Academy of Educational Sciences of Ukraine – Режим доступу: <https://naps.gov.ua/en/press/releases/647/>

9. Митно-тарифні інструменти регулювання [Електронний ресурс] / Буковинська бібліотека – Режим доступу: <http://buklib.net/books/26910/>

10. Ukraine, Czech Republic to deepen scientific cooperation [Електронний ресурс] / Ukrinform – Режим доступу: <https://www.ukrinform.net/rubric-society/2202175-ukraine-czech-republic-to-deepen-scientific-cooperation.html>

Стаття надійшла: 20.12.2017 р.

Рецензент: д.держ.упр., проф. Маліков В.В.

Рецензент: д.е.н., проф. Лапко О.О. (Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»)

УДК 330.342.3/4.656.078.81/.87

JEL O14, O31, O33, Q55, R49

ІННОВАЦІЇ НА ТРАНСПОРТІ ЄС У РУСЛІ INDUSTRY 4.0

Маценко О.М. к.е.н., доцент

Гаврилова В.В., студентка

Гайтина М.В., студентка

Шиян А.С., студент

Сумський державний університет

Анотація: Стаття присвячена аналізу інноваційного розвитку транспортних систем ЄС у руслі Industry 4.0. Визначено пріоритетні напрями інновацій на транспорті. Проаналізовано основні переваги та недоліки інтелектуалізації та «озеленення» транспортних систем. Предметом статті є процеси активізації інновацій на транспорті у руслі Industry 4.0. Метою статті є дослідження пріоритетів інноваційного розвитку транспортних систем ЄС у руслі Industry 4.0 та формування пропозицій щодо можливостей впровадження світового досвіду та досвіду ЄС в Україні. В основі роботи лежать методи порівняльного та формально-логічного аналізу. До результатів роботи можна віднести: пропозицію розробки адитивної моделі-драйверу інноваційного розвитку транспортного комплексу для реалізації «тунелювання» транспортної системи країни від Другої промислової революції одразу до Industry 4.0. Виділено потенційні бар'єри отримання «тунельного» ефекту на автотранспорті та запропоновано елементи механізму подолання цих бар'єрів при переході до Industry 4.0. Результати роботи можуть бути використані урядами країн при розробці загальнонаціональних стратегій інноваційного розвитку транспорту, а також автовиробниками для формування цілісного сприйняття сучасних трендів на ринку транспортних засобів, а також інноваторами. До основних висновків статті можна віднести пропозиції напрямів розвитку транспорту в Україні, а саме: необхідність оновлення транспортного фонду України з акцентом на електрифікацію транспорту; популяризація інтелектуального та «зеленого» транспорту та мотивація суспільства до його експлуатації; формування вектору інституціональною системою країни на інноваційний розвиток транспорту; паралельний екстенсивний розвиток інфраструктури обслуговування електротранспорту.

Ключові слова: інновація, інноваційний розвиток, Industry 4.0, технологія, транспорт, транспортна система.

INNOVATIONS IN THE TRANSPORT OF THE EU IN CHANNEL OF INDUSTRY 4.0

Oleksandr Matsenko, PhD in Economics, Associate Professor

Valeriia Havrylova, Student

Mariia Haityna, Student

Andrii Shyian, Student

Sumy State University

Summary: The article is devoted to the analysis of innovative development of EU transport systems in the channel Industry 4.0. Priority directions of innovations in transport are determined. The main advantages and disadvantages of intellectualization and "greening" of transport systems are analyzed. The subject of the article are the processes of activating innovations on transport in the channel Industry 4.0. The aim of the article is to study the